

ความต้องการจำเป็นและแนวทางการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา

ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สู่มาตรฐานสากล

THE NEEDS AND GUIDELINES OF PRIMARY SCHOOLS MANAGEMENT
IN THE NORTH EASTERN TOWARD WORLD-CLASS STANDARDS

ธัญวลัย ไพศาลอนันต์^{1,*}, ทิพย์วรรณ แพงบุพผา² และ พลากร ขุริมนต์³
Dhanwalai Pisananan^{1,*}, Thipyawan Phaengbuppha² and Palagon Ksurimon³

¹ ศึกษาพิเศษ สพพ.หนองคาย เขต 1, ² นักวิจัย องค์การอิสระ, ³ โรงเรียนบ้านหมากแข้ง สพพ.อุดรธานี เขต 1

¹ Educational Supervisor, the Office of Nongkhai Primary Educational Service Area 1

² Researcher, Non-governmental Organization

³ Ban Makkhaeng School, the Office of Udon Thani Primary Educational Service Area 1

Received: 21 April 2022

Accepted: 15 June 2022

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่คาดหวัง ความต้องการจำเป็น และหาแนวทางการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สู่มาตรฐานสากล โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสานวิธี แบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่คาดหวังและความต้องการจำเป็นกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 385 คน มาจากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างง่าย ใช้แบบสอบถาม ประเมินค่า 5 ระดับ มีความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน เท่ากับ 0.98 และแบบสอบถามสภาพที่คาดหวัง เท่ากับ 0.96 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ยร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และดัชนีจัดเรียงลำดับความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือสู่มาตรฐานสากลใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน ที่มาจากการเลือกแบบเจาะจง วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา

* ผู้ประสานงาน: Tanwalai Pisananan

อีเมล: Phisalxnantt@gmail.com

ผลการวิจัยพบว่า

สภาพปัจจุบันในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือสู่มาตรฐานสากลโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การนำองค์การ ($\bar{X} = 4.19$) ส่วนสภาพที่คาดหวังในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือสู่มาตรฐานสากลโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การนำองค์การและด้านผลลัพธ์ ($\bar{X} = 4.67$) และความต้องการจำเป็นในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สู่มาตรฐานสากล ลำดับที่หนึ่งคือการมุ่งเน้นผู้ปฏิบัติงาน รองลงมาคือ การวัด การวิเคราะห์และการจัดการความรู้ และลำดับสุดท้ายคือ การนำองค์การ โดยมีแนวทางการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือสู่มาตรฐานสากลจำนวน 16 แนวทาง

คำสำคัญ: สภาพปัจจุบัน, สภาพที่คาดหวัง, แนวทางการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา, ความต้องการจำเป็น, มาตรฐานสากล

Abstract

This research aims to study actual state, expected state, needs and find out the management guidelines for primary schools in the Northeastern toward world-class standards. The research was conducted using a mixed methods that was divided into two phases: Phase 1: study the actual state, the expected state, needs, the samples consisted of 385 school administrators who were selected by simple random sampling. The research instrument was a 5-point rating scale questionnaire with .98 and .96 reliabilities respectively. The data were analyzed by finding out frequency, percentage, mean, standard deviation, priority needs index (PNI). 2: study the management guidelines for primary schools in the Northeastern toward world-class standards. In-depth interviewing was used with nine experts based on a purposive selection. The research instrument was in-depth interview guidelines.

The results were as follows:

The actual state of primary school management in the Northeastern toward world-class standards was at the high level as a whole ($\bar{X} = 4.11$). The highest mean score was leadership organization ($\bar{X} = 4.19$). The expected state of primary school management in the Northeastern toward world-class standard was at the highest level as a whole ($\bar{X} = 4.63$). The highest mean score was leadership organization and outcome ($\bar{X} = 4.67$). Needs of primary school management in the Northeastern toward world-class standard, the first was focusing on the main operators, followed by measurement, analysis and knowledge management and the last was leadership organization. The guidelines for primary schools in the Northeastern toward world-class standards were consisted of 16 guidelines,

Keywords: Actual State, Expected state, Primary School Management Guidelines, Needs, World - Class Standard

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นไปอย่างรวดเร็ว มีผลกระทบไปทั่วทั้งโลก ทำลายต่อการปรับตัวและเรียนรู้ในระดับบุคคลระดับองค์กร ระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับนานาชาติ สถานการณ์ดังกล่าวทำให้มีความเชื่อมโยงใกล้ชิดกันมากขึ้นเป็นสภาพไร้พรมแดน กระทบชีวิตความเป็นอยู่ในสังคมและการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจอย่างมาก (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560: 1) การอยู่รอดขึ้นอยู่กับความรู้ ความสามารถ และคุณภาพ เรียกว่าโลกที่ใช้ความรู้เป็นฐาน หรือการก้าวสู่สังคมเศรษฐกิจฐานความรู้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553: 15) การปรับเปลี่ยนแนวทางการจัดการศึกษาให้สามารถพัฒนาคนสร้างโอกาสทางการศึกษา และสร้างสังคมไทยให้สมรรถนะในการแข่งขันมีคุณภาพสูงขึ้น รู้จักเลือกที่จะรับกระแสของวัฒนธรรมต่างชาติ ปลุกจิตสำนึกเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้ทันต่อสภาวะการณ์โลกมีเจตนารมณ์มุ่งมั่นที่จะบรรลุความคาดหวังสำคัญ (สำนักบริหารงาน

มัธยมศึกษาตอนปลาย 2553: จ) โรงเรียนเป็นสถานที่บ่มเพาะปลูกฝังให้ชนในชาติบรรลुकุณลักษณะดังกล่าวได้ ดังนั้นการพัฒนาโรงเรียนให้มีความสามารถในการจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง มีศักยภาพทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทางการสื่อสารสามารถพึ่งพาตนเองมีสมรรถนะทางการแข่งขัน เป็นคนดี และคนที่มีคุณค่ามีความสุขบนพื้นฐานความเป็นไทยภายใต้บริบทของสังคมโลกใหม่ (ไพฑูรย์ สินลารัตน์, 2553: 4)

ประเทศไทยเข้าร่วมในประชาคมอาเซียน เมื่อเดือนธันวาคม 2540 วิสัยทัศน์อาเซียน 2020 เพื่อกำหนดเป้าหมายว่า ภายในปี ค.ศ. 2020 (พ.ศ. 2563) อาเซียนจะเป็น (1) วงสมานฉันท์แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (A Concert of Southeast Asian Nations) (2) หันส่วนเพื่อการพัฒนาอย่างมีพลวัต (A Partnership in Dynamic Development) (3) มุ่งปฏิสัมพันธ์กับประเทศภายนอก (An Outward-Looking ASEAN) (4) ชุมชนแห่งสังคมที่เอื้ออาทร (A Community of Caring Societies) สำนักงานสภาการศึกษาได้มีรายงานเรื่อง “การวิจัยเปรียบเทียบการปฏิรูปการศึกษาของประเทศในกลุ่มอาเซียน” เพื่อศึกษาความก้าวหน้าของการปฏิรูปการศึกษาของประเทศในกลุ่มอาเซียนได้ข้อสรุปเป็นผลการศึกษาดังนี้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2549: 116) ประเทศอาเซียนทุกประเทศมีแนวโน้มที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาการศึกษา โดยมีจุดร่วมของประเทศสมาชิกอาเซียน ด้านการศึกษาโดยกำหนดเป้าหมายการยกระดับคุณภาพทางการศึกษาสู่ระดับสากล ประเทศไทยก็ควรเร่งการยกระดับความร่วมมือด้านการศึกษาระหว่างประเทศ สมาชิกอาเซียนให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์อาเซียนให้มากขึ้น เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2546: 2) กล่าวถึงลักษณะของการจัดการศึกษาในทศวรรษหน้าว่า “การจัดการศึกษามีความเป็นสากล” มากขึ้นสภาพโลกาภิวัตน์ที่มีการเชื่อมโยงในทุกด้านร่วมกันทั่วโลก ส่งผลให้เกิดการเคลื่อนย้ายองค์ความรู้ กฎกติกา การดำเนินการด้านต่าง ๆ ผลักดันให้สถาบันการศึกษาไทยต้องพัฒนาการจัดการศึกษาที่มีความเป็นสากลที่เป็นที่ยอมรับ” กระทรวงศึกษาธิการได้เตรียมโครงการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ได้ตามมาตรฐานสากลกำหนดให้มี “โครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล (World-Class Standard School)” ขึ้น

โรงเรียนมาตรฐานสากล เป็นโรงเรียนในโครงการที่จัดหลักสูตรการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2555: 1-5) โดยมีความมุ่งหวังไว้วว่า นักเรียนมีศักยภาพเป็นพลเมืองโลกโดย มีโรงเรียนในโครงการทั่วประเทศรวม 500 โรงเรียน จะต้องมีหลักสูตรเด่นที่เน้นมาตรฐาน ผนวกกับความเป็นสากลที่มีการ

บริหารที่เปี่ยมด้วยคุณภาพ ผู้เรียนจะมีศักยภาพเป็นพลโลก (world citizen) มีความยอดเยี่ยมวิชาการสื่อสารอย่างน้อย 2 ภาษา ล้ำหน้าทางความคิด ผลิตงานอย่างสร้างสรรค์โรงเรียนระดับประถมศึกษาทั่วประเทศจำนวน 119 แห่งที่เข้าร่วมโครงการนี้กระจายอยู่ทั่วทุกจังหวัด ส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดกลางถึงขนาดใหญ่ ที่ค่อนข้างมีความพร้อมในการพัฒนาคุณภาพ แต่ในบริบทที่แตกต่างกัน การมุ่งพัฒนา เพื่อความเป็นเลิศนั้นต้องมีกลยุทธ์สำคัญในการบริหารงานจึงจะสามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์นั้นคือคุณภาพระดับ “มาตรฐานสากล” (สำนักงานบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย, 2553: 3) การบริหารจัดการระบบคุณภาพในระดับมาตรฐานโลก มีรางวัลคุณภาพแห่งชาติของสหรัฐ-อเมริกา (Malcolm Baldrige National Quality Award--MBNQA) ซึ่งเป็นต้นแบบรางวัลคุณภาพแห่งชาติที่ประเทศต่าง ๆ หลายประเทศทั่วโลกนำไปประยุกต์โดยเรียกชื่อแตกต่างกันเช่น Australian Business Excellence Award (ABEA) ของประเทศออสเตรเลีย Singapore Quality Award (SQA) ของสิงคโปร์สำหรับประเทศไทยนั้น เรียกรางวัลนี้ว่า Thailand Quality Award (TQA) (สำนักงานบริหารการมัธยมศึกษาตอนปลาย, 2553: 23)

แนวคิดของการพัฒนาโรงเรียนไปสู่มาตรฐานสากลเป็นการต่อยอดของการพัฒนาการศึกษาไทยให้มีคุณภาพทัดเทียมกับประเทศชั้นนำของโลกยุคปัจจุบันบนวิถีของความเป็นไทยก้าวไกลไปสู่สากลเน้นคุณภาพให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน คือ 1) ความเป็นเลิศทางวิชาการ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ผ่านการประเมินระดับชาติอยู่ในระดับดี เป็นที่ยอมรับจากสถาบันนานาชาติ มีความสามารถ ความถนัดเฉพาะทางเป็นที่ประจักษ์ เข้าศึกษาต่อในระดับสูงจนถึงระดับอุดมศึกษา ทั้งในประเทศและต่างประเทศได้ในอัตราสูง มีผลการเรียนที่สามารถถ่ายโอนกับสถาบันศึกษาระดับต่างๆ ในนานาชาติได้ 2) สื่อสารอย่างน้อยได้ 2 ภาษา ทั้งภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ และภาษาต่างประเทศอื่น ๆ ในการสื่อสารได้ดี สามารถสอบผ่านการวัดระดับความสามารถทางภาษาจากสถาบันภาษานานาชาติ 3) ล้ำหน้าทางความคิด อาทิ มีความคิดสร้างสรรค์ กล้าเผชิญความเสี่ยง สามารถใช้ความคิดระดับสูง มีเหตุผล และวางแผนจัดการสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ได้ สร้างสรรค์ความคิดใหม่ๆ เพื่อประโยชน์ต่อตนเอง สังคม และประเทศชาติ ค่านิยม และความเชื่อของตนเองและของผู้อื่น 4) ผลิตงานอย่างสร้างสรรค์ เช่น สามารถใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ ออกแบบ สร้างสรรค์งาน สื่อสาร นำเสนอเผยแพร่ และแลกเปลี่ยนผลงานในระดับนานาชาติ 5) ร่วมกันรับผิดชอบต่อสังคมโลก กล่าวได้ว่า “โรงเรียนมาตรฐานสากล สร้างคนไทยรุ่นใหม่ให้เป็นคนดีของสังคมโลก” 1) พัฒนาผู้เรียน

ให้มีศักยภาพเป็นพลโลก 2) ยกระดับการจัดการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล และ 3) ยกระดับการบริหารจัดการระบบคุณภาพ (สุภาส มณีโชติ, 2012: 1)

ด้านคุณภาพ การกระจายและคุณภาพการศึกษาที่จัดให้ประชาชนทั้งประเทศยังแตกต่างกันสูง และคุณภาพการศึกษาถัวเฉลี่ยทั้งประเทศอยู่ในเกณฑ์ต่ำ (กรุงเทพมหานคร, 2562: 1) คุณภาพการศึกษาวัดได้จากคุณภาพผู้ ดังนั้น คณะผู้วิจัยจึงเล็งเห็นว่าควรหาแนวทางในการบริหารโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือสู่มาตรฐานสากลต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สู่มาตรฐานสากล
2. เพื่อศึกษาสภาพที่คาดหวังในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สู่มาตรฐานสากล
3. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สู่มาตรฐานสากล
4. เพื่อหาแนวทางการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือสู่มาตรฐานสากล

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นงานวิจัยแบบผสมผสานวิธี แบ่งการวิจัยออกเป็น 2 ระยะ รายละเอียด ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่คาดหวัง และความต้องการจำเป็นในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สู่มาตรฐานสากล

การดำเนินการวิจัยในระยะที่ 1 เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยมีรายละเอียดในการดำเนินการดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ศึกษาจากประชากร คือ ผู้อำนวยการโรงเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา 2561- 2562 จาก 61 เขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 12,458 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้อำนวยการโรงเรียนประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา 2561-2562 จาก 61 เขตพื้นที่การศึกษา กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 385 คน คำนวณกลุ่มตัวอย่างให้กระจายไปทุกเขตพื้นที่ การศึกษาตามสัดส่วนของประชากรแล้วดำเนินการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีจับสลากรายชื่อโรงเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยหน่วยใดที่ถูกเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างแล้วจะไม่มีโอกาสถูกเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างอีก

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้าง โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) สอบถามเกี่ยวกับ เพศ การศึกษา คุณวุฒิทางการศึกษา และประสบการณ์ในการบริหาร

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบัน และสภาพที่คาดหวังในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สุ่มมาตรฐานสากล เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ที่คณะผู้วิจัยสร้างขึ้น มี 7 ด้าน 111 ข้อ ประกอบด้วย 1) ด้านการนำองค์กร 2) ด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์ 3) ด้านการมุ่งเน้นผู้เรียน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 4) ด้านการวัดการวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ 5) ด้านการมุ่งเน้นผู้ปฏิบัติงาน 6) ด้านการจัดกระบวนการ และ 7) ด้านผลลัพธ์ โดยแบบสอบถามตอนที่ 2 สภาพปัจจุบัน และสภาพที่คาดหวังในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สุ่มมาตรฐานสากลมีความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.98 และ 0.96 ตามลำดับ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะผู้วิจัยส่งจดหมายทางไปรษณีย์ได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 385 ฉบับ และคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์ได้จำนวน 385 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในตอนต้นที่ 1 และ 2 ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จทางสังคมศาสตร์ SPSS และตอนที่ 3 โดยการคำนวณจากสูตร โดยดังนี้

5.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามใช้การแจกแจงความถี่ และร้อยละ

5.2 สภาพปัจจุบัน และสภาพที่คาดหวังคณะผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 385 ฉบับ และคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์ได้จำนวน 385 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 คำนวณหาค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

5.3 ดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สุ่มมาตรฐานสากล โดยใช้สูตร ดังนี้

$$PNI_{\text{modified}} = \frac{I - D}{D}$$

โดยที่ I คือ ค่าเฉลี่ยของสภาพที่คาดหวัง

D คือ ค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบัน

สูตรการคำนวณนี้พัฒนาโดยนงลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวานิช (สุวิมล ว่องวานิช, 2550)

ระยะที่ 2 หาแนวทางในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สุ่มมาตรฐานสากล

การศึกษาในระยะที่ 2 ใช้วิธีการคุณภาพ (Qualitative Method) เพื่อหาแนวทางในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สุ่มมาตรฐานสากล ด้านการมุ่งเน้นผู้ปฏิบัติงานหลักซึ่งมีความต้องการจำเป็นอันดับแรก ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 9 คน จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) ที่มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ 1) เป็นผู้ที่มีตำแหน่งหน้าที่รับผิดชอบหรือมีประสบการณ์โดยตรงกับตำแหน่งผู้บริหารระดับสูง หรือนักการศึกษา ที่มีความเชี่ยวชาญสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในระดับนโยบาย จำนวน 1 คน 2) เป็นผู้ที่มีตำแหน่งหน้าที่รับผิดชอบหรือมีประสบการณ์โดยตรงกับตำแหน่งผู้บริหารระดับสูง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในระดับเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 1 คน

และ 3) เป็นนักวิชาการด้านการบริหารการศึกษา มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกและปฏิบัติงานในสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 7 คน

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือวิจัยในระยะที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์ที่ไม่มีโครงสร้างที่ผู้วิจัยกำหนดประเด็นสำคัญที่ต้องการสัมภาษณ์ มี 7 ด้าน โดยใช้คำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ร่วมสร้างได้แสดงความคิดอย่างอิสระเพื่อให้ได้แนวทางในการบริการโรงเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สุ่มมาตรฐานสากล

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก มีขั้นตอนดังนี้

2.1 การเตรียมการก่อนการสัมภาษณ์ คณะผู้วิจัยติดต่อผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้ง 9 คน แนะนำตนเอง แจ้งวัตถุประสงค์ของการวิจัย และขออนุญาตในการขอสัมภาษณ์ แล้วส่งหนังสือขอความร่วมมือในการสัมภาษณ์พร้อมแบบสัมภาษณ์ โดยส่งทางไปรษณีย์ และติดต่อทางโทรศัพท์เพื่อนัดหมายกำหนดวัน และเวลาในการสัมภาษณ์ โดยคณะผู้วิจัยเตรียมเครื่องมืออุปกรณ์ที่ใช้ในการสัมภาษณ์ให้พร้อม

2.2 การเริ่มต้นการสัมภาษณ์ คณะผู้วิจัยแนะนำตนเอง สนทนาถึงเหตุผล วัตถุประสงค์ของการวิจัย และประโยชน์ที่จะได้รับจากการสัมภาษณ์ครั้งนี้ โดยขอความกรุณาให้แสดงความคิดเห็นอิสระ เพราะไม่มีการอ้างอิงเป็นรายบุคคลว่าใครพูด แต่จำนำเสนอเป็นความคิดเห็นส่วนรวมซึ่งการเก็บข้อมูลใช้แบบบันทึกข้อมูล และขออนุญาตบันทึกเสียงเพราะอาจจดบันทึกไม่ทัน แต่การบันทึกเสียงนั้นจะไม่นำไปเผยแพร่ที่ไหน นอกจากผู้วิจัยจะนำมาเปิดฟังเพื่อสรุปความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์ให้ถูกต้องเท่านั้น

2.3 การดำเนินการสัมภาษณ์ คณะผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ตามประเด็นในการศึกษา ที่เกี่ยวกับแนวทางการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สุ่มมาตรฐานสากล โดยให้ผู้ให้สัมภาษณ์ แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระในแต่ละด้าน โดยใช้คำถามนำการสนทนาอย่างกว้างโดยใช้เวลาในการสัมภาษณ์ จากนั้นคณะผู้วิจัยสรุปเนื้อหาของการสัมภาษณ์ และตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลและกล่าวแสดงความขอบคุณผู้ให้สัมภาษณ์ สุดท้ายคณะผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการบันทึกสัมภาษณ์และข้อมูลที่ได้จากการบันทึกเสียง นำมาตรวจสอบข้อมูลการสัมภาษณ์ให้ถูกต้องครบถ้วนเพื่อความสมบูรณ์ของข้อมูล

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

คณะผู้วิจัยดำเนินการนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาจัดกระทำเพื่อการวิเคราะห์ โดยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้ง 9 คน มาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) ศึกษาอย่างละเอียด จัดระบบ และหมวดหมู่ ตามประเด็นที่ทำการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปผลได้ดังนี้

1. จากการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่คาดหวัง ความต้องการจำเป็นในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือสู่มาตรฐานสากล จากผู้ตอบสอบถามที่ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 77.93) มีอายุ 50 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 60.22) มีวุฒิการศึกษาสูงสุดปริญญาโท (ร้อยละ 77.92) และส่วนมาามีประสบการณ์การบริหาร 16 ปี (ร้อยละ 54.03) ผลปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แปรผล สภาพปัจจุบัน/สภาพที่คาดหวัง ดัชนีและลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สู่มาตรฐานสากล

การบริหารโรงเรียน ประถมศึกษา สู่มาตรฐานสากล	สภาพ ปัจจุบัน		แปล ผล	สภาพ ที่คาดหวัง		แปลผล	PNI Modified	ลำดับ ความ ต้องการ จำเป็น
	$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.			
1. การนำองค์การ	4.19	0.68	มาก	4.67	0.66	มากที่สุด	0.11	7
2. การวางแผนเชิงกลยุทธ์	4.14	0.71	มาก	4.62	0.67	มากที่สุด	0.12	4
3. การมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	4.10	0.70	มาก	4.60	0.68	มากที่สุด	0.12	4
4. การวัด การวิเคราะห์และ การจัดการความรู้	4.04	0.72	มาก	4.59	0.67	มากที่สุด	0.14	2
5. การมุ่งเน้นผู้ปฏิบัติงาน	4.04	0.76	มาก	4.63	0.65	มากที่สุด	0.15	1
6. การจัดกระบวนการ	4.10	0.71	มาก	4.64	0.65	มากที่สุด	0.13	3
7. ด้านผลลัพธ์	4.18	0.70	มาก	4.67	0.64	มากที่สุด	0.12	4
โดยรวม	4.11	0.67	มาก	4.63	0.63	มากที่สุด	0.11	-

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สุ่มมาตรฐานสากล โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.67) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านการนำองค์การ ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.68) มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด รองลงมา คือด้านผลลัพธ์ ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.70) และด้านการมุ่งเน้นบุคลากร ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.76) ค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

สภาพที่คาดหวังการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สุ่มมาตรฐานสากลโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.63) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้านโดย ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านผลลัพธ์ ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.65) และด้านการวัด 4.67, S.D. = 0.64) ด้านการนำองค์การ ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.66) มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาการวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.67) ค่าเฉลี่ยต่ำสุดและพบว่า ความต้องการจำเป็นลำดับที่ 1 คือ การมุ่งเน้นผู้ปฏิบัติงาน

ความต้องการจำเป็นในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สุ่มมาตรฐานสากล จากลำดับที่หนึ่งถึงลำดับสุดท้าย พบว่า 1) การนำองค์การ 2) การวางแผนกลยุทธ์ 3) การมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 4) การวัด การวิเคราะห์และการจัดการความรู้ 5) การมุ่งเน้นผู้ปฏิบัติงาน 6) การจัดกระบวนการ และ 7) ด้านผลลัพธ์ตามลำดับ

2. แนวทางในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สุ่มมาตรฐานสากลพบว่า แนวทางในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สุ่มมาตรฐานสากล ที่ได้จากการศึกษานำความต้องการจำเป็นอันดับแรกมาหา คือการมุ่งเน้นผู้ปฏิบัติงาน พบว่ามี 16 แนวทางดังนี้

2.1 ส่งเสริมให้ใช้ผลการดำเนินงานคุณภาพนักเรียนคุณภาพบุคลากร และความพึงพอใจของผู้ใช้บริการเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

2.2 สนับสนุนให้เสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพนักเรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามศักยภาพเป็นพลโลก (World Citizen)

2.3 สนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาบุคลากรเพื่อส่งเสริมสมรรถนะในการปฏิบัติงานด้วยการส่งเข้าอบรม ศึกษาดูงาน ตามโอกาสต่างๆ

2.4 ส่งเสริมให้นำผลการประเมินผลการปฏิบัติงานประจำปีของโรงเรียนเพื่อเป็นข้อมูลในการประเมินสมรรถนะการปฏิบัติ

2.5 ส่งเสริมการวิเคราะห์โอกาสและภาวะคุกคามจากปัจจัยภายนอกเรื่องผลการปฏิบัติงานหลักโดยการจัดหาบุคลากรให้เพียงพอ

2.6 สนับสนุนการจัดองค์ความรู้ การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง โดยใช้สื่อภาคเทคโนโลยี การปฏิบัติที่ได้รับมอบหมายโดยการจัดสารสนเทศให้เพียงพอ

2.7 ส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามศักยภาพโลกด้วยการจัดระดมทรัพยากรเพื่อการพัฒนาผู้เรียนโดยแท้จริง

2.8 สนับสนุนนักเรียนได้รับรางวัลด้านวิชาการจากหน่วยงานต่างๆ ตามที่โรงเรียนคาดหวังด้วยการเสริมแรงทางบวก การมอบโล่รางวัล การประกาศเกียรติคุณ

2.9 ส่งเสริมให้นักเรียนที่จบหลักสูตรจนสามารถเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นโดยใช้ตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงานจากความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ

2.10 สนับสนุนผู้เรียนที่จบหลักสูตรจากโรงเรียนสามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพและอยู่ในสังคม ได้อย่างมีความสุขโดยการติดตามประเมินหลังจากจบการศึกษาแล้ว

2.11 ส่งเสริมให้งบประมาณในการพัฒนาบุคลากรเพื่อส่งเสริมสมรรถนะในการปฏิบัติงานด้วยการส่งเข้าอบรม ศึกษาดูงานตามโอกาสต่างๆ

2.12 สนับสนุนการประเมินผลการปฏิบัติงานประจำปีของโรงเรียนเพื่อเป็นข้อมูลในการประเมินสมรรถนะการปฏิบัติงาน

2.13 ส่งเสริมการสร้างองค์ความรู้ การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง โดยใช้สื่อภาคเทคโนโลยีแก่ผู้เรียนที่จบหลักสูตรการศึกษา

2.14 สนับสนุนการจัดสรรหาบุคลากรสาขาขาดแคลนโดยเพิ่มงบประมาณการจ้างงานให้สามารถบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.15 ส่งเสริมให้ผู้เรียนที่จบการศึกษาจากหลักสูตรนำความรู้ไปศึกษาต่อได้อย่างเท่าเทียมทันการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโครงสร้างทางการเมือง

2.16 ส่งเสริมการระดมทรัพยากรเพื่อนำมาใช้ในการบริหารจัดการภาระงานของโรงเรียนตามวาระและโอกาสอันควรการประเมินสมรรถนะการปฏิบัติงาน

อภิปรายผล

1. จากผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่คาดหวัง ในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือสู่มาตรฐานสากลที่พบว่าอยู่ในระดับมาก และมากที่สุดตามลำดับนั้น โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือการนำองค์กร และ ด้านผลลัพธ์ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษาซึ่งถือว่าเป็นองค์กรที่สำคัญในการจัดการศึกษาแก่เยาวชนของชาติ จำเป็นที่จะต้องมีการพัฒนาตนเองให้ก้าวหน้าและทันต่อสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ การนำองค์กรให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงในด้านพัฒนาผู้เรียนจึงเป็นหัวใจสำคัญที่ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องให้ความสำคัญนำองค์กรไปสู่ผลลัพธ์อย่างมีคุณภาพ ซึ่งคุณภาพสำหรับไฟเกนบูม (Feigenbaum, 1983: 112) ถือเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของทุกคนในองค์กร โดยเริ่มตั้งแต่ผู้บริหารระดับสูงไปจนถึงพนักงานในระดับล่างสอดคล้องกับที่โปรแกรมคุณภาพแห่งชาติบาลดริจ (Baldrige National Quality Program: BNQP, 2007: 45) ได้เสนอว่าการเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากลต้องครอบคลุมทุกมิติ เช่น 1) การให้คุณค่าที่ดีแก่ผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทำให้คุณภาพการศึกษาสูงขึ้น 2) การปรับปรุงประสิทธิภาพและความสามารถขององค์กรโดยรวม และ 3) การเรียนรู้ขององค์กรและของแต่ละบุคคล และควรให้ความสำคัญที่จะต้องกำหนดจุดหมาย และสอดคล้องกับที่สำนักงานสภาการศึกษา (2555: 3) ได้กำหนดทิศทางการพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพ เป็นพลโลก (World Citizen) สร้างวิถีแห่งการเรียนรู้ สร้างแรงกระตุ้นใหม่ๆให้ผู้เรียนเกิดความมุ่งมั่นรักและเพลิดเพลินในการแสวงหาความรู้ สามารถวิเคราะห์และสรุปองค์ความรู้ มีความสามารถในการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ และมีจิตสาธารณะและสำนึกใน การบริการสังคม

ส่วนความต้องการจำเป็นในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สู่มาตรฐานสากลลำดับที่ 1 คือ การมุ่งเน้นผู้ปฏิบัติงาน ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากผู้บริหารตระหนักในการบริหารเป็นไปตามหลักการบริหารโดยยึดวัตถุประสงค์สอดคล้องกับที่ดริคเกอร์ (Drucker, 1993: 12) กล่าวว่า การที่เปิดโอกาสให้ผู้บริหารและพนักงานร่วมกันกำหนดวัตถุประสงค์ขององค์กร เพื่อใช้เป็นแนวทางกำหนดวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายในการทำงานของพนักงานแต่ละคน เพื่อให้พนักงานทุกคนปฏิบัติงานไปในทิศทางเดียวกันกับความต้องการขององค์กร สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554) ที่ได้พัฒนามาตรฐานและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาโรงเรียนสู่ประชาคมอาเซียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสู่ประชาคม

อาเซียนเน้นผู้ปฏิบัติคือ ครู โดย ความต้องการจำเป็นด้านกระบวนการ จัดการเรียนการสอน ลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ครูใช้กระบวนการวิจัยในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน รองลงมาคือ ครู จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสารและครู จัดกิจกรรมโดยใช้ศิลปวัฒนธรรมอาเซียนเป็นสื่อในการสอน

2. ผลของการหาแนวทางการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือสู่มาตรฐานสากล ด้านการมุ่งเน้นผู้ปฏิบัติงาน พบว่ามี 16 แนวทางโดยแนวทางที่นำไปปฏิบัติจริงที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ส่งเสริมให้ครูนำความรู้และทักษะใหม่ที่ได้จากการเรียนรู้ร่วมกันไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสิ่งที่พบเป็นบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนในการนำบุคลากรในองค์กรได้ปฏิบัติตามหน้าที่รับผิดชอบเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายและส่งเสริมบุคลากรพัฒนาตนเองในด้านความรู้ความสามารถเพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน ดังที่ โปรแกรมคุณภาพภาพแห่งชาติบาลด์ริจ (Baldrige National Quality Program: BNQP, 2007: 45) นำเสนอหลักเพื่อนำไปสู่เป้าหมายในการพัฒนาการดำเนินการของโรงเรียนมาตรฐานสากลนั้น จะประสบความสำเร็จได้จะต้องมีการพัฒนาหลายมิติไปพร้อมๆ กันดังเช่นที่กล่าวมาข้างต้น คือการให้คุณค่าที่ดีแก่ผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทำให้คุณภาพการศึกษาสูงขึ้น การปรับปรุงประสิทธิภาพและความสามารถขององค์กรโดยรวม และการเรียนรู้ขององค์กรและของแต่ละบุคคล และสอดคล้องกับที่สมศักดิ์ สิ้นธุระเวชญ์ (2542 :45-46) ได้กล่าวถึง โรงเรียน/สถานศึกษาที่มีคุณภาพ จะต้องเป็นสถานศึกษาที่มีการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพในเรื่องต่อไปนี้ 1) ความเป็นผู้นำระดับมีอาชีพ คือผู้บริหารต้องมีความมั่นคง มีความมุ่งมั่น ใช้ยุทธศาสตร์การบริหารที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและเป็นมืออาชีพระดับแนวหน้า 2) มีเป้าประสงค์และวิสัยทัศน์ร่วมกัน คือ มีวัตถุประสงค์ที่เป็นเอกภาพ มีการปฏิบัติอย่างคงที่สม่ำเสมอ เป็นลักษณะขององค์กรแห่งความร่วมมือ 3) มีสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ คือ มีบรรยากาศที่เป็นระเบียบเรียบร้อย สิ่งแวดล้อมในการทำงานดึงดูดใจ 4) มีการเรียนการสอนที่เข้มแข็งกำหนดเวลาเรียนไว้สูงเน้นความสำเร็จ 5) มีการสอนที่มีความมุ่งหมาย คือ การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ วัตถุประสงค์ชัดเจน จัดบทเรียนอย่างมีรูปแบบ มีการปฏิบัติที่ปรับตัวยืดหยุ่น 6) มีความคาดหวังสูงมีความท้าทายทางปัญญา 7) มีการเสริมแรงทางบวกมีระเบียบกฎเกณฑ์ที่ชัดเจนและเป็นธรรมมีข้อมูลย้อนกลับ 8) ติดตามความก้าวหน้าโดยการติดตามการปฏิบัติงานของผู้เรียนประเมินผลการปฏิบัติงานของโรงเรียน และ 9) ส่งเสริมความรับผิดชอบต่อผู้เรียนและสอดคล้องกับสำนักงาน

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554: 6) ที่ได้พัฒนามาตรฐานและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาโรงเรียนสู่ประชาคมอาเซียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและพบว่า สภาพปัจจุบันความคาดหวังและความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน จำแนกเป็นรายด้าน ดังนี้ 1) สภาพปัจจุบันความคาดหวัง มีดังนี้ 1.1) ด้านการบริหารจัดการ ได้แก่ การกำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียน การจัดทำพันธกิจของโรงเรียน การจัดแผนคุณภาพ การจัดการศึกษา การร่วมกับชุมชนในการระดมทรัพยากร รูปแบบการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน วิธีการพัฒนาครู การนิเทศติดตามการดำเนินงานในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน การส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน สื่อและแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกโรงเรียนในการจัดการเรียนรู้ การใช้ห้องเรียนห้องปฏิบัติการที่ส่งเสริมการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน และการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน 1.2) ด้านการพัฒนาครูผู้สอน ประกอบด้วย การเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนรู้ สู่ประชาคมอาเซียน การจัดกระบวนการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน การออกแบบการจัดการเรียนรู้การบูรณาการเรื่องประชาคมอาเซียนในการจัดการเรียนรู้ และการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ 1.3) ด้านผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและผู้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุนเพื่อเตรียมสู่ประชาคมอาเซียน และ 1.4) ด้านคุณภาพผู้เรียน ประกอบด้วยความรู้เกี่ยวกับอาเซียนและการใช้ภาษาต่างประเทศความตระหนักและเจตคติเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน การยอมรับความแตกต่างทางวัฒนธรรมของประชาคมอาเซียน การใช้ภาษาต่างประเทศและเทคโนโลยีการสื่อสารและสารสนเทศในการสื่อสาร และ 2) ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน เมื่อพิจารณาลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการพัฒนามาตรฐานโรงเรียนสู่ประชาคมอาเซียน จำแนกเป็นรายด้าน สรุปได้ดังนี้ 2.1) ความต้องการจำเป็นด้านปัจจัยสนับสนุนลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุดคือ โรงเรียนจัดตั้งกองทุนเพื่อส่งเสริมการศึกษาอาเซียนได้สอดคล้องกับความต้องการ รองลงมา คือ โรงเรียนจัดทำหลักสูตรอาเซียนศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทโรงเรียนและครูได้รับการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดกระบวนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ 2.2) ความต้องการจำเป็นด้านกระบวนการการดำเนินงาน ประกอบด้วยความต้องการจำเป็นด้านการบริหารจัดการศึกษา ลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุดคือ โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมยกย่องเชิดชู ประกาศเกียรติคุณครูและนักเรียนที่มีผลงานที่เกิดจากการเรียนรู้อาเซียน รองลงมาคือ โรงเรียนร่วมกับชุมชนในการระดมทรัพยากรและภูมิปัญญาเพื่อการเรียนรู้อาเซียน และโรงเรียนประชาสัมพันธ์การ

จัดการศึกษาอาเซียนที่หลากหลาย เช่น วารสาร เว็บไซต์ วิทยุชุมชน ตามลำดับ และความต้องการจำเป็นด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ครูใช้กระบวนการวิจัยในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน รองลงมาคือ ครู จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและครูจัดกิจกรรมโดยใช้ศิลปวัฒนธรรมอาเซียนเป็นสื่อในการพัฒนาผู้เรียนตามลำดับ และ 2.3) ความต้องการจำเป็นด้านคุณภาพผู้เรียนลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ผู้เรียนมีทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการเรียนรู้ รองลงมา คือ ผู้เรียนมีทักษะการคิดแก้ปัญหา และผู้เรียนเป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียนและรักการเรียนรู้ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

ผลการประเมินแนวทางการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือสู่มาตรฐานสากล ไปสู่การปฏิบัติได้จริงที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมุ่งเน้นผู้ปฏิบัติงานและข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ส่งเสริมให้ครูนำความรู้และทักษะใหม่ๆที่ได้จากการเรียนรู้ร่วมกันไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาระดับประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือควรนำแนวทางดังกล่าวไปใช้ในการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ประสบผลสำเร็จอย่างยั่งยืนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานสากลให้สูงขึ้นต่อไป

ข้อเสนอแนะการทำวิจัยในครั้งต่อไป

1. ในการทำวิจัยครั้งนี้ ประชากรเป็นผู้อำนวยการโรงเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือดังนั้นควรมีการศึกษาเปรียบเทียบกับภาคอื่น ๆ เช่น ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคใต้ เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาต่อไป
2. การทำวิจัยครั้งต่อไปควรวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบและการจัดการเรียนรู้ที่ช่วยส่งเสริมและพัฒนาทักษะการเรียนรู้สู่มาตรฐานสากล ในรูปของการปฏิบัติจริง

เอกสารอ้างอิง

- กรุงเทพธุรกิจ. (2562). **ปัญหาหลักของการศึกษาไทย**. สืบค้นเมื่อ 29 มิถุนายน 2562 จาก <https://www.bangkokbiznews.com/blogs/columnist/122393>.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2546). **ภาพอนาคตและคุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
- ไพฑูรย์ สินลารัตน์. (2553). **กลยุทธ์การสอน : ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2553.
- สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์. (2542). **มองสู่คุณภาพการศึกษา**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุภาส มณีโชติ. (2555). **โรงเรียนมาตรฐานสากล**. สืบค้นเมื่อ 19 พฤศจิกายน 2561 จาก <https://www.gotoknow.org/posts/410556>.
- สุวิมล ว่องวาณิช. (2550). **การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง พ.ศ.2560-2564/สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ**. กรุงเทพฯ: พิมพ์ลักษณ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2555). **แนวทางการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนมาตรฐานสากลฉบับปรับปรุง**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). **แนวทางการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานสภาการศึกษา. (2555). **รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถของเด็กสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ**. กรุงเทพฯ: สำนักงานสภาการศึกษา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2553). **ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561)**. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2549). **การวิจัยเปรียบเทียบการปฏิรูปการศึกษาของประเทศไทยในกลุ่มอาเซียน**. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย (2553). **แนวทางการดำเนินงานโรงเรียน**

มาตรฐานสากล. กรุงเทพฯ: สำนักฯ

Baldrige National Quality Program. (2007). **Criteria for Performance Excellence**.

Available: [http:// www.baldrige.nist.gov](http://www.baldrige.nist.gov). (2009, October 11). 26 p.

Drucker, P. F. (1993). **Post-Capitalist Society**. New York: Butterworth Heineman.

Feigenbaum, A. V. (1983). **Total quality control**. (3rd ed.). New York: McGraw-Hill.

Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research

Activities. **Educational and Psychological Measurement**, 30 (3), pp.

607-610